

Handläggare
Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-50824452**Till**
Skärholmens stadsdelsnämnd
2025-08-28

Lekvärdesriktlinjer – utformning av förskole- och skolgårdar

Svar på remiss från Kommunstyrelsen KS 2025/935

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens skrivelse som svar på remiss gällande lekvärdesriktlinjer – utformning av förskole- och skolgårdar.

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av lekvärdesriktlinjer – utformning av förskole- och skolgårdar från Kommunstyrelsen. Förvaltningen är positiv till gemensamma riktlinjer som stärker barnens möjligheter till goda lekmiljöer utomhus. Riktlinjerna utgör ett bra underlag för att se över befintliga gårdar. Vid nybyggnation ser dock förvaltningen risk för målkonflikter där delar i underlaget behöver ytterligare problematiseras utifrån olika intressen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat lekvärdesriktlinjerna till samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, Stockholms Stadshus AB samt kommunstyrelsens råd för Agenda 2030.

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget 2023 fick utbildningsnämnden i uppdrag att, i samarbete med förskolenämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB, att ta fram och införa lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar och skolgårdar. Riktlinjerna ska säkra tillräckliga yttorlekar. I budget 2024 utökades uppdraget med att inkludera kommunstyrelsen i samverkan och att riktlinjerna även skulle säkra en hög pedagogisk kvalitet samt grönska i utemiljön. Riktlinjerna skulle så långt som möjligt vara styrande för såväl kommunala som fristående förskolor och skolor. I uppdraget med att ta fram lekvärdesriktlinjer inkluderades även uppdraget om att ta fram en strategi och ett koncept för gröna gårdar. Det innebär att byta ut traditionella material, och hårdgjorda ytor mot mer gröna ytor och naturmaterial,

samt prioritera plantering av fler träd och buskar på gårdar med höga temperaturer.

Lekvärdesriktlinjerna ska säkerställa att framtida förskole- och skolgårdar i staden uppnår goda lekvärden. En bedömning med hjälp av beräkningsverktyget lekytefaktor (LYF) ska göras av alla som bygger en ny förskola eller skola. Riktlinjerna kan även nyttjas på befintliga gårdar för att identifiera vilka lekvärden som eventuellt saknas. Eventuella upprustningsprojekt är upp till beställaren utifrån resurser, behov och prioriteringar, det regleras inte i riktlinjerna.

Utbildningsnämnden och förskolenämnden kan revidera och göra eventuella justeringar i riktlinjerna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola i samråd med avdelningen för stadsmiljö, civilsamhälle och kultur samt avdelningen för ekonomi, upphandling och lokaler

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till gemensamma riktlinjer som stärker barnens möjligheter till goda lekmiljöer utomhus. Barnens behov och perspektiv lyfts tydligt fram och förskolegårdens innehåll och syfte beskrivs väl. Det är ett bra underlag för att se över befintliga gårdar och se vad som behöver prioriteras i en eventuell upprustning. Förvaltningen ser även positivt på att utbildningsnämnden och förskolenämnden kan revidera och göra eventuella justeringar i riktlinjerna.

I riktlinjerna saknas ett avsnitt om säkerhet när förskolan är stängd för att minska oönskat häng på gården. Exempelvis behöver det planeras för belysning, insyn till förråd, samt placering av lekhus för att minska risk för oönskat häng eller övernattnings.

Förvaltningen ser också att riktlinjerna bör tydliggöra vikten av ett välfungerande nätverk på hela gården.

Vid nybyggnation ser förvaltningen risk för målkonflikter där riktlinjerna behöver ytterligare problematiseras utifrån olika intressen. Exempelvis ska förskolans gård ha en viss yta samtidigt som alla barn i staden ska ha nära till en kommunal förskola. På vissa platser i staden går det inte att uppfylla riktlinjerna om gårdens yta. Det finns även tomter inom staden som uppfyller kraven på yta men som kräver sprängningar för att kunna bebyggas. Sprängningar på en tomt fördyrar byggnationen vilket gör att tomten blir dyr för förskola. Förvaltningen önskar ett förtydligande kring när avsteg från riktlinjerna kan göras och av vem. Är det

stadsdelsnämnden eller förskolenämnden som beslutar om eventuella avsteg?

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms vara könsneutralt. Lekvärdesriktlinjer innebär inte någon påverkan på barn eller medarbetare utifrån könstillhörighet.

Barnkonsekvensanalys

Syftet med lekvärdesriktlinjerna är att alla barn ska ha tillgång till en lekfrämjande miljö. Riktlinjerna anses därmed vara förenliga med barnets bästa.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Kim Lagerqvist
Ansvarig
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Lekvärdesriktlinjer för Stockholms stad
2. Bilaga 1. Stödmaterial, Lekvärden i praktiken. Beskriver hur gårdarnas friytor ska disponeras och utformas för att uppnå goda lekvärden.
3. Bilaga 2. Beräkningsverktyget, Lekytefaktor (LYF). Bilaga som ska fyllas i under planering och upprustning.
4. Tjänsteutlåtande Lekvärdesriktlinjer – utformning av förskole- och skolgårdar förskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2025-08-20
Kim Lagerqvist, Ansvarig	2025-08-20